1843. No. 19.

DRENTSCHE COURANT.

Dingsdag, den 7 Maart.

De GOUVERNEUR der provincie *DRENTHE* verwittigt de belanghebbenden, dat de *tweede* zitting van den Militieraad, voor de ligting van dit jaar, volgens de wet, bestemd tot de beoordeeling der reclames van de lotelingen der klasse van 1843, in de hoofdplaats dezer provincie zal worden gehouden voor het Kanton Assen,
op dingsdag den 21 Maart 1843;
Kanton Meppel,
op woensdag den 22 Maart 1843;
Kanton Hoogeveen,
op donderdag den 23 Maart 1843;
Kanton Emmen,
op vrijdag den 24 Maart 1843;
en tot het onderzoeken van lotelingen voor rekening van gemeenten uit andere provincien in de koloniën der Maatschappij van Weldadigheid in Drenthe verpleegd, op zaturdag den 25 Maart 1843, telkens des voormiddags te negen uur aantevangen.

Assen, *De Gouverneur voornoemd*,
22 Febr. 1843. VAN RANDWYCK.

LONDEN, *1 Maart.* Gister heeft lord *Ashley* in het Lagerhuis voorgesteld, de Regering bij adres te verzoeken, om de geschiktste middelen tot godsdienstige en zedelijke opvoeding der arbeidende klasse onverwijld in overweging te nemen. Hij schilderde de onwetendheid en ongebondenheid, in vele groote fabrijksteden, vooral onder het opkomende geslacht, heerschende. Dronkenschap, vloeken, zweren, en ergerlijke onkuischheid, namen onder de jeugd aldaar meer en meer de overhand, terwijl zij nagenoeg alle kennis van God en diens geboden miste. Uit naauwkeurige opgaven bleek, dat voor 25 millioen p.st. (300 millioen guldens) jaarlijks in Engeland voor sterke dranken werd uitgegeven, terwijl de geneeskundigen getuigden, dat de meeste der talrijke gevallen van krankzinnigheid aan onmatigheid in het gebruik daarvan moesten toegeschreven worden. Wat hij verlangde, zou beduidende uitgaven vereischen, maar, als men niets tot voorkoming der misdrijven over had, zou men zich grootere uitgaven tot het straffen daarvan moeten blijven getroosten. De kosten voor een enkelen gevangene waren voldoende, om aan 100 kinderen onderwijs te geven. Het geschetste kwaad moest, naar zijne meening, grootendeels aan het stelsel van ruiling, aan het betalen der werkloonen in openbare herbergen en aan den slechten staat der woningen van de mindere klassen geweten worden. De tegenwoordige staat der zaken kon geen 20 jaren meer voortduren, zonder schokken te weeg te brengen, die de maatschappij met geheele omverwerping dreigden. De minister *Graham* gaf zijne volle goedkeuring aan het voorstel, maar verzekerde tevens, dat deze zaak reeds in ernstige overweging bij de regering was; tot zijn plan behoorde, dat geen kind in de fabrijken meer dan 6½ uur daags zal mogen arbeiden, en dat elk hunner zal verpligt wezen 3 uren daags in de school door te brengen. Tot hiertoe moesten de kosten tot oprigting van scholen voor ⅔ uit particuliere bijdragen gedekt worden; voor het vervolg wilde hij dit op ⅓ brengen, terwijl het verder onderhoud deels door eene geringe bijdrage der ouders zelve, en verder uit eene kleine belasting, door de overige leden der parochie te dragen, zou worden goedgemaakt. Geen kind zou meer tot bijwoning der godsdienstoefeningen van de heerschende kerk kunnen worden gedwongen. Zoodanige maatregelen, meende de minister, zullen voor alle klassen nuttig wezen, en tevens tegen het gevaar van proselytenmakerij beveiligen. In zijne redevoering over dit belangrijk onderwerp, legde hij de bekentenis af, dat welligt geene natie van Europa den pligt tot onderwijzing der bevolking zoo zeer verzuimd had als Engeland. Sir *Peel* zeide, toen sommige ultra-tories dat plan min of meer afkeurden, dat tenzij algemeen de overtuiging bij de meergegoeden gevestigd werd, dat zij zelve het aandeel in de schuld moesten dragen van vroegere zorgeloosheid aangaande dat gewigtige onderwerp, de goede uitwerking, die deze avond blijkbaar had, ijdel zou zijn. Hij voor zich wilde de verantwoordelijkheid niet op zich nemen, om het mogelijk heil van eene bekeering tot de gevestigde kerk de ontzettende zedelijke en godsdienstige euvelen te doen voortduren, die ieder moest bekennen, dat thans bestonden. Het voorstel is eenparig aangenomen. — In het Hoogerhuis heeft lord *Aberdeen* gezegd, dat in de sedert

20 jaren aan de bevelhebbers onzer kruissers tot wering van den slavenhandel gegeven instructien vele tegenstrijdige bepalingen voorkwamen; van daar onzekerheid en ongelijkheid in de handelwijze der bevelhebbers en ernstige dwalingen, die omtrent zulk een teeder punt van internationaal regt moesten ophouden; daarom waren nieuwe voorschriften in gereedheid gebragt, welke openbaar gemaakt zouden worden, en, naar de minister zich vleide, bij het regtschapen deel der Fransche bevolking die ongegronde vooroordeelen zouden wegnemen, welke zij koesterde. Hij voerde aan als bewijs van den goeden uitslag onzer pogingen tot wering van den slavenhandel, dat in Cuba alleen de slavenhalers van 71 tot 3 verminderd waren, en aldaar in 1839, 25,000 en in 1842 slechts 3,150 slaven ingevoerd waren. — De *Malabar*, van 72 stukken, moet het 7de regement dragonders naar de Kaap de Goede Hoop overbrengen, waar de hernieuwde bewegingen der uitgewekene Boeren ernstige ongerustheid inboezemen. Te Grahamsstad wilde men weten, dat door den volksraad te Pietermauritsburg de meest vijandige besluiten tegen het Engelsch bestuur genomen waren, en dat zij niet alleen gedreigd hadden de troepen van wat zij hun grondgebied noemen, te verjagen, maar ook een inval in de kolonie te doen, wanneer dat bestuur zich in de zaken tusschen hen en de Kaffers mengen wilde. *Pretorius* stond nog altijd aan het hoofd der gewapenden zuidwaarts van den Draaksberg, terwijl een voormalig Hollander, *Cloete* genaamd, gelijken rang onder de Boeren aan de Oranjerivier bekleedde. Andermaal was het gerucht der aankomst van een Nederlandsch officier uitgestrooid, die hulp uit Java toegezegd zou hebben; maar bij de afzending der berigten was het ongerijmde van dit sprookje reeds algemeen erkend. — Door de Koningin in Rade is een besluit genomen, waarbij de handel met China tot de havens van Canton, Amoy, Foochow-foo, Ningpo en Shanghae beperkt wordt, terwijl tevens de boeten en straffen, door de overtreders hiervan te dragen, bepaald worden. — De korvet *Modeste*, van 16 stukken, is uit China alhier gearriveerd, bevracht met een millioen dollars op rekening der schadevergoeding. Dagelijks wordt het fregat *Blonde* met eene nog veel aanzienlijker som verwacht.

PARIJS 3 Maart. De 1 jl. aangevangen beraadslagingen bij de Gedeputeerden over de geheime fondsen, zijn gister en heden voortgezet. *Guizot* heeft gister in eene rede, die eenige uren duurde en diepen indruk maakte, de staatkunde van het Kabinet verdedigd: hij was niet, zoo als hem was telaste gelegd, afkeerig van eene gematigde hervorming van het kiesstelsel, noch van eene onderhandeling tot afschaffing der tractaten van 1831 en 33, maar voor het een en ander was het gunstig tijdstip nog niet gekomen. Telken jare komt men met de beschuldiging voor den dag (zeide hij) dat Frankrijk zich door de andere Mogendheden laat onderdrukken: Frankrijk wil den vrede, maar heeft zich daarom nimmer laten vernederen. Als een bewijs dat sedert 1830 Frankrijks invloed toegenomen is, voerde hij ook aan, dat het vroeger voor deszelfs poorten een geheel tegen hetzelve opgeworpen barricade, nl. de Nederlanden, had, dat dit rijk ingestort en door een onzijdig, bevriend rijk vervangen was.

BERLIJN 25 Febr. Aangespoord door den zendeling *Schmidt*, die hier in den afgeloopen zomer eenige voorlezingen hield over den toestand van O.-Indie, heeft zich naar het voorbeeld der Engelsche Maatschappij, een vrouwelijk zendeling-genootschap gevormd, aan welks hoofd de echtgenoot van den minister *Eichhorn* staat, en dat zich ten doel heeft gesteld aan de Christelijke vorming van het vrouwelijk geslacht in O-Indie en Syrie te arbeiden. Op hoedanige wijze zulks geschieden zal, melden de statuten van het genootschap, gelijk mede de grondbeginselen, naar welke het genootschap voornemens is te handelen. Ofschoon eerst pas tot stand gekomen heeft het genootschap hier veel deelneming onder het vrouwelijk geslacht gevonden. Vrouwen en meisjes uit de hoogste en laagste standen, hebben zich tot leden der vereeniging doen aannemen.

CONSTANTINOPEL, 8 Febr. De uit het huwelijk van *Halil*-Pacha en de zuster van den Sultan, *Salihah Sultana*, geboren dochter is volgens oud gebruik, op bevel van den Sultan verworgd. Sultan *Mahmoud*, de onvergetelijke vader van den thans regerenden Grooten Heer, had de opvolging dezer afschuwelijke gewoonte, die alle cognaten der Osmaniden aan den dood toewijdde, met billijk afgrijzen versmaad; de 19jarige Sultan, *Abdul Medschid*, in wiens borst geen gevoel van medelijden, bij de uitvaardiging van dat bevel oprees, meende de oude gewoonte te moeten herstellen. Men verzekert algemeen, dat de schrik en smart over de voor hare oogen plaats gehad hebbende verworging van haar kind, de eenige oorzaak is geweest van den dood der ongelukkige moeder, die in deze week is overleden.

DEN HAAG 3 Maart. Blijkens het voorloopig verslag der Centrale Afd. over het wetsontwerp nopens het *regt van successie*, hebben 9 leden der 2. K. de wederinvoering eener belasting op de nalatenschappen in de regte lijn onbepaald goedgekeurd; 3 leden zouden daarin bewilligen, wanneer hun bleek, dat de benoodigde fondsen op geene andere wijze te vinden waren; *één* lid behield zich zijne stem voor; 39 verklaarden zich stellig daartegen, de meesten waarvan uit dien hoofde het wetsontwerp zoo als het was liggende, zouden afstemmen. Men noemde de belasting op de erfenissen in de regte lijn oneigenaardig, onstaatkundig, onzedelijk, ongelijkdrukkend en hatelijk. Men vleide zich, dat door besnoeijing

der uitgaven de noodzakelijkheid der voorgestelde belasting welligt zou vervallen; zoo niet, dan waren er beter middelen om in de behoeften te voorzien, en zouden sommigen zelfs de voorkeur geven aan eene belasting op het inkomen. Ook de voorgestelde verhooging van het successieregt in de zijlinie is door 32 leden stellig afgekeurd. — In de zitting der 2. K. van heden is ingekomen een wetsontwerp tot verandering van de eerste afd. Tit. XVI. Boek II Burg. Wetb. handelende van *Boedelscheiding*, en een wetsontwerp tot wijziging van art. 695 en volg. Wetb. van Burg. Regtsv., handelende over *verdeeling*. Is verslag gedaan over verscheiden adressen tegen de tarieven van justitiekosten en salarissen in burgerlijke zaken, waaronder een van griffiers bij de kantongeregten te Assen, Meppel en Hoogeveen, en een van advocaten en procureurs bij het Hof van Drenthe: dezelve zijn tergriffiegelegd en de verslagen gedrukt.

Prinses *Albert* van Pruissen is eergister voor eenige weken naar Berlyn vertrokken. ZM. de graaf van Nassau zal weldra geheel hersteld zijn. — De koffijveiling der Ned. Handelmaats., gisteren gehouden, is min gunstig afgeloopen, zijnde alles ½ à 1 cent beneden de taxatie en 1 à 2 cent lager dan in de laatste najaarsveiling verkocht. — Te Goes zijn *H. J. Budding* en *J. de Jonge*, om het leiden en besturen van godsdienstige bijeenkomsten zonder de noodige autorisatie, en om het afstaan van een lokaal daartoe, veroordeeld ieder tot 14 geldboeten elk van *f* 100, en bovendien *J. de Jonge* tot 2 geldboeten elk van *f* 100, wegens hetzelfde misdrijf.

— In den nacht van 28 Febr. is in de sacristie der Domkerk te Aken een zware diefstal, met braak vergezeld, gepleegd, en de gouden kroon van een Mariabeeld, alsmede die van een Christusbeeldje, beide met parelen en edelgesteenten omzet, alsmede eene kelk van massief goud, ontvreemd.

ZM. heeft sommige uitgaven ten behoeve der Hoogescholen verminderd. De verhooging met ¼ der jaarwedde na 30jarige dienst, vervalt voor voortaan te benoemen hoogleeraren. Prijsvragen zullen niet meer worden uitgeschreven. De beurzen zullen niet meer begeven worden (uitgenomen een te Leiden, ter begeving van den heer of vrouw van Warmond schijnende te staan), en ter vervanging daarvan aan de Hoogescholen worden toegevoegd de inkomsten der vicarijen en beneficien ad studia, ter Zr Ms begeving staande. Akademische jaarboeken zullen niet meer worden uitgegeven. De curatoren zullen geen presentiegeld ontvangen. De vergoeding voor schrijfbehoeften, briefporten enz. aan den Akad. Rector en Secretaris, wordt verminderd met de helft. Het onderwijs in de toepassing der schei- en werktuigkunde, op de nuttige kunsten aan de Hoogescholen zal niet meer verpligtend maar facultatief zijn.

Het prov. Hof van Utrecht, heeft bij arrest van 28 Febr. jl., strijdig met de gevestigde jurisprudentie in Frankrijk en hier te lande, verklaard, dat het inslaan van ruiten in een glasraam van een huis niet daarstelt eene *afbreking* maar veeleer eene *beschadiging* eener sluiting, en dat art. 456 Wetb. van Strafr., alleen spreekt van het verbreken en ondoelmatig maken van allerlei afsluitingen *ten platten lande;* dat mitsdien het inslaan van ruiten in een glasraam *van eene huizing* niet daarstelt eene daad, waarop eenig art. van het Wetb. van Strafr. toepasselijk is, en dus noch misdaad noch wanbedrijf noch overtreding uitmaakt.

Zierikzee 3 Maart. Men verneemt met genoegen, dat de alhier bestaande Waarborg-Vereeniging van arbeiders en werklieden in 1842 aanmerkelijk is toegenomen, daar het getal deelnemers, dat in 1841 slechts 46 bedroeg, in 1842 tot 155 is vermeerderd, welke in den afgeloopen zomer *f* 830.05 hebben in het fonds gebragt, en dezen winter, bij wekelijksche uitdeelingen, tusschen half Januarij en half Maart, *f* 913.55 trekken zullen. Naar men verneemt heeft de commissie voor deze Waarborg-Vereeniging het voornemen den welstand der arbeidende klasse, die zulk een groot deel der bevolking uitmaakt, eerlang in een nog uitgebreideren zin bevorderlijk te zijn, door de oprigting van een lijfrente- en weduwen-fonds, dat bestemd is om, door middel eener geringe jaarlijksche bijdrage, eenige ondersteuning in den ouden dag, of bij overlijden aan derzelver weduwen te verzekeren, door welken maatregel, indien dezelve eenigermate slagen mag, veel armoede zal kunnen worden geweerd, en het lot van arbeiders en dagglooners, dat bij ouderdom of in den weduwenstaat veelal beklagenswaardig is, grootelijks zal kunnen verbeterd worden. Men kan hier nog bijvoegen, dat in de andere gemeenten dezes eilands, waar in 1842 zulke Waarborg-Vereenigingen zijn opgerigt, de pogingen, daartoe aangewend, aanvankelijk wel zijn geslaagd, daar te Brouwershaven door 30 deelnemers *f* 154,98½, en in de gemeente Bommenede en Bloois, door 17 personen *f* 91,03 zijn ingebragt of voor hen ingehouden. Ook in deze gemeenten heeft men het doel in het oog, om de fondsen dezer Waarborg-Vereeniging in vervolg van tijd dienstbaar te doen zijn aan de verzorging van oude en gebrekkige arbeiders, die gedurende een zeker getal jaren getrouw hebben deel genomen. Hoe wenschelijk ware het niet, dat zoodanige waarborg-Vereenigingen algemeen werden ingevoerd, en de landlieden dezelve wilden ondersteunen, door de inlagen van het loon hunner arbeiders in te houden, zoo als sommigen in de genoemde gemeenten met bereidwilligheid gedaan hebben; want alleen langs dezen weg zal er eenige paal en perk kunnen worden gesteld aan armoede en gebrek, die onder de arbeidende klasse, vooral bij de veld-arbeiders, wegens onderscheidene oorzaken, aanmerkelijk toenemen.

Assen, 6 Maart. Ter vervanging van jonkh. *R. A. de Salis*, naar Z.Holland verplaatst, is door ZM. benoemd tot verificateur der registratie van de eerste klasse, belast met de functiën van provincialen inspecteur der registratie in Drenthe, mr *J. W. Keiser*, thans verificateur der registratie van de tweede klasse in Z.Holland. — Volgens de *Kamper Cour.* is de longziekte in twee veestallen nabij Ommen uitgebroken. — De hier ten voordeele der Herv. Diaconykas gehouden verloting van vrouwelijke handwerken en andere voorwerpen, door giften van onderscheidene dames bijeengebragt, heeft opgebragt *f* 144; ten voordeele dierzelfde Diakonykas is hier onlangs door vrijwillige inschrijving bijeengebragt ruim *f* 600.

*** Heden beviel van een zoon *J. Meijer*, geliefde echtgenoot van J. VAN DER SCHEER,

Beilen, 27 Febr. 1843. *Rijks Ontvanger.*

*** Heden beviel zeer voorspoedig van eenen zoon, de Hoog Wel Geborene Vrouwe *M. F. J. de Milly*, geboren Gravin *van Heiden Reinestein.*

Zuidlaren den 2 Maart 1843.

*** Op den 5 Maart 1843, is te Assen van eene dochter bevallen Vrouwe *G. A. Hiddingh*, geboren *Oosting.*

*** Zij, welke iets verschuldigd zijn aan of te vorderen hebben van de boedel en nalatenschap van wijlen den heer *F. H. van Dunné*, te Assen voor eenige dagen overleden, worden verzocht deswegens opgave te doen voor den 26 Maart 1843, te Assen ten kantore van den Notaris Mr. *A. Homan.*

*** De finale veiling der VEENEN aan de Norger Vaart van het zesde lot der gescheidene marke van Norg, Zuid- en Westervelde, zal niet plaats hebben op woensdag den 15, maar op dingsdag den 14 Maart, des avonds te 6 ure in het logement de Veenhoop te Smilde.

Assen, 1 Maart 1843. H. H. VAN LIER.

*** Wegens verandering van woonplaats, een ZAAGMOLEN, HUIZEN en LAND te Meppel in het openbaar te verkoopen op nader te bepalen dag; en inmiddels ook uit de hand.

Informatien bij den Notaris *Tonckens* te Meppel.

*** VEILING VAN DOMEINGOEDEREN.

PROVINCIE DRENTHE.

AGENTSCHAP VAN HET DOMEIN TE GRONINGEN.

Op woensdag den 15 Maart 1843, des voordemiddags te elf uren, zal, door den Agent van het Domein te Groningen, al of niet in bijzijn van den Hoofd-Inspecteur der Domeinen, in het Logement de Gouden Roemer van *H. Somer* te Assen, ten overstaan van Mr. *A. Homan*, openbaar Notaris, aldaar residerende, worden overgegaan tot de publieke veiling van: de DOMANIALE VEENEN, gelegen onder Assen, verdeeld in 26 perceelen, voorkomende in den Catalogus H, vijfde Domeinveiling, onder de kavels 1-26, en daarin breeder omschreven, welke Catalogus voor den prijs van 45 cents te bekomen is bij den ondergeteekende Agent van het Domein. De 26 veenplaatsen zullen eerst ieder afzonderlijk en daarna in dertien massa's, bestaande ieder uit twee naast elkander gelegen veenplaatsen, worden geveild. De algemeene en speciale voorwaarden van verkoop liggen ter lezing in het hotel van het provinciaal Gouvernement en ten Raadhuize te Assen, alsmede ten kantore van den bovengenoemden Notaris en van

Groningen, *Den Agent voornoemd,*

20 February 1843. CANTER CREMERS.

*** VERKOOP BIJ GEREGTELIJKE UITWINNING VAN ONROEREND GOED.

IN NAAM DES KONINGS.

Op maandag den tienden April 1800 drie en veertig, des voordemiddags te tien uren, zal ter teregtzitting van de Arrondissements-Regtbank te Assen, in het paleis van Justitie aldaar, aan den meestbiedenden of hoogst afmijnenden worden verkocht:

1°. Een stukje grond, gelegen te Rolde aan den grooten weg, loopende van Rolde naar Gieten, kadastraal bekend onder de Gemeente Rolde, Sectie H, No. 644, als TUIN, groot 6 roeden en 20 ellen, aangeslagen op een kadastraal inkomen van negen en negentig cents, en 2°. Een HUIS en ERF, staande en gelegen als voren, kadastraal bekend in de Gemeente Rolde, Sectie H, No. 645, als HUIS en ERF, groot 4 roeden en 30 ellen, aangeslagen op een Kadastraal inkomen van negen en zestig cent (ongebouwd).

Deze verkoop geschiedt tegen en onder *Aaltien Elling*, weduwe *Willem Ottens*, als derde bezitster, zonder beroep, en ten laste van *Hendrik Mulder* arbeider en voerwerker, wonende beide te Rolde, ten verzoeke van *Jan Harlingen*, landbouwer, wonende te Vredeveld, onder Assen, ten dezen domicilie stellende ten kantore van Mr. *L. Oldenhuis Gratama*, Procureur bij de Arrondissements-Regtbank te Assen, aldaar woonachtig aan de Vaart, als zoodanig door hem gesteld, om den verkoop bij geregtelijke uitwinning van het voormelde onroerend goed, gearresteerd bij geregistreerd procesverbaal van den Deurwaarder *Jan Jannes Mulder* van den tweeden Februarij 1800 drie en veertig, overgeschreven ten kantore van Hypotheken te Assen, den vierden Februarij 1800 drie en veertig, in deel 30, No. 22, folio 68, des nademiddags te vier uren, in zijnen naam in de teregtzitting van de Arrondissements-Regtbank voornoemd te vervolgen. *Namens den Arrestant,*

Assen, Mr. L. Oldenhuis Gratama,

4 Maart 1843. *Procureur.*

Meppel, 2 Maart. Rogge het ned. mud *f* 6-70; Boekweit, het ned. mud *f* 5-55; Boter anderh. ned. pond *f* 1-20; Aardappelen het ned. mudde *f* 1-50.

Amsterdam, 4 Maart. Werk. sch. 2½ pct. 56; dito 5 pc. 101⅝ a $\frac{7}{16}$; am.-synd. 4½ pc. 97¾; handelm. 128⅝ a ¾.

Te *Assen*, bij VAN GORCUM & COMP., Provinciale Drukkers.